

zooveel dagen vóór den Zondag; er is nog een zee van tijd; over den tekst kan ik later nog wel eens denken."

Wie zoo doet is ook tegenover de gemeente niet verantwoord.

Een domine heeft zijn tijd niet in eigen hand. Ziekte en sterven in de gemeente kunnen maar zóo beslag leggen op den Vrijdag en op den Zaterdag. Maar als dan in het begin van de week al niet met de preek begonnen werd, dan zal men zich van dien arbeid moeten afmaken, met te zeggen: "Ik kan niet, ik moet preeken maken"; of, als men dat niet durft, zal men daarin bezig zijn met een benauwd hart, waaronder en de domine zelf en zijn werk lijden moeten.

Ik weet wel, als een domine ook op Zaterdag blijf geeft over zijn tijd te kunnen beschikken, dan zegt men in de gemeente wel eens: "leek mij beter, dat hij vandaag maar op de studeerkamer bleef."

Maar daar moet men zich niets van aantrekken. Want als de domine zegt: "ik heb vandaag geen oogeblik tijd", dan zijn er anderen, die zeggen: "moet dat preekmaken nou nog gebeuren, daar zal ook niet veel van terecht komen."

Het praten van menschen kan toch nooit richtsnoer zijn voor ons doen en laten.

Wij moeten ons allereerst voor God verantwoord weten. En dat kan niemand, die met het maken van zijn preek wacht tot het einde van de week, die niet des Maandags zijn tekst reeds heeft gekozen.

"Ja", zegt ge, "maar dat is zoo gemakkelijk niet, een tekst te vinden."

Ik weet dat velen er zoo over denken.

En nu moet ik eerlijk zeggen, dat ik dat niet begrijp, hoe iemand daar moeite mee kan hebben.

Daar ligt nu die heele Bijbel voor ons. Een mensch, al zou hij honderd jaar achtereen elken Zondag preeken, zou nog op geen stukken na met heel dien Bijbel zijn klaar gekomen.

Een overvloed van stof.

En nu stel ik mij voor (wat ik ieder aanraad), dat gij u houdt aan den gang van het kerkelijk jaar. Dan hebt ge eerst den Advent.

Ik geef toe, dat het maken van een Adventspreek behoort tot het moeilijkste, wat men bij het preeken-maken te doen krijgt.

Maar de stof voor de Adventspreek ligt toch voor het grijpen.

Wie maar even let op de wijze, waarop de Heere de komst van Zijn Zoon in het vleesch heeft voorbereid; wie luistert naar de profetieën en die profetieën ziet in het licht van den tijd, waarin; de omstandigheden, waaronder zij uitgesproken zijn, die behoeft toch nooit om een tekst verlegen te zijn?

Dan hebt ge Kerstmis, Oud- en Nieuwjaar, waar de stof zoo klaar is gegeven.

Dan den tijd tusschen Kerstmis en de Lijdensweken.

Nu breiden zich de Evangelien voor ons uit. Al die woorden, al die daden van Jezus.

Wie behoeft nu in den Paschietijd om een tekst verlegen te zijn?

Paschen geeft alweer de stof vanzelf evenals straks Hemelvaart en Pinksteren.

En onmiddellijk na Paschen is daar de rijkdom, die het Woord ons biedt over den rijkdom en de roeping, die voor ons liggen in de Opstanding van Christus.

Na Pinksteren dringen zich aan ons op de teksten, die spreken over het werk van den Heiligen Geest.

En daarna de „vrije tijd", tusschen Pinksteren en Advent, de tijd waarin ge induiken kunt in al die oceaansvolheid van het Woord, waarbij ge nu eens dit, dan dat tot richtsnoer voor uw keuze kunt nemen; Gods gangen in de Verbondsgeschiedenis; de Verbondstaak; het Verbondsheil; de Verbondstoekomst.

Slechts twee dingen kunnen het u moeilijk maken een tekst te vinden.

Onbekendheid met het Woord; dat zou een groote schande zijn, waarover ge het liefst alleen maar met den Heere moet spreken. Hem uw zonde belijdende, om van hetzelfde oogeblik af door nauwgezet bezig zijn met het Woord uw onkunde te overwinnen. Ook kan het zijn, dat ge niet tot een keuze kunt komen, omdat gij vreest, dat ge over die of die stof niet een mooie preek zoudt kunnen maken.

Maar daaraan moogt ge nooit toegeven.

Als de Heere het voor Zijn volk heeft nodig geoordeeld, ook dat stuk openbaring aan Zijn volk te geven, dan moogt gij dat niet laten liggen omdat gij meent daarmee niet een mooi genoeg figuur te kunnen maken.

Dat laatste valt trouwens genoeg mee; wie waarlijk Gods Waarheid preekt, die preekt altijd mooi. Die Waarheid Gods zal altijd haar eigen schoonheid aan de prediking geven.

Hiermee hangt onmiddellijk saam, dat ge ook niet een tekst, waarmee ge eenmaal begonnen zijt, moet laten schieten.

Och, wat een kostbare tijd is daar al mee verloren gegaan, met dat scharrelen.

Even dit probeeren; en als dat niet gaat, maar weer wat anders.

Dat mag niet. Alléén, wanneer het werkelijk niet

gelukt den zin van uw tekst te verstaan, de Gods-gedachte daarin te vinden, moogt ge (en moet ge) dien tekst laten liggen.

Maar nooit omdat het u niet meevallt daar een preek over klaar te krijgen.

Dan komt het er op aan dóór te zetten; te worstelen, te bidden en te denken.

Nooit u gewonnen geven. Elke nederlaag, die gij uzelf in dezen bereidt, breekt uw kracht.

Volhouden, doorzetten.

Zoo wordt uw heilig zelfvertrouwen gestaafd en wordt uw leven als dienaar des Woords al ruimer, al blijer.

D. v. D.

„O Absalom".

„O Absalom", door Howard Spring. — A. W. Sijthoff's Uitgevers Mij., Leiden.

Wanneer men als Christen een niet-Christelijke roman leest, zal men steeds weer tot zelf-confrontatie komen. Dit is onvermijdelijk en noodzakelijk. In hoeverre is dit literatuur-product, waarin voor den Christus geen plaats is, voor mij aanvaardbaar? Of wil men, in hoeverre heeft dit eenige waarde? En in zeer veel gevallen zal, na de lectuur beëindigd te hebben, de eenige conclusie zijn: hoe bitter, grondeloos leeg is het leven zonder Christus.

Noemt u dit nu niet louter een negatief resultaat. Het is goed, om deze dingen af en toe onder oogen te zien. Het kan leiden tot een bezinning op eigen bezit, óók op het bezit van een eigen Christelijke literatuur. Maar wél moet men weten, wien men dit boek in handen geeft.

„O Absalom" is te rangschikken onder de „Bekennnis"-romans. Dit lijvige boek van 500 blz. is een doorlopende biecht, een biecht van een vader. De schrijver heeft zijn titel ontleend aan de figuur van Absalom, den afvalligen koningszoon, die het hart van zijn vader brak. En de ontroerende tragiek die tot hoogste uiting komt in David's klacht „O Absalom, mijn zoon, mijn zoon" — ligt ook in deze geschiedenis, die een opmerkelijk knap talent verraaft.

William Essex is, wanneer het verhaal omstreeks 1890 begint, een haveloos Manchestersch straatkind. Niemand stelt eenig belang in hem, ouderliefde kent hij niet, en tot zijn twaalfde jaar is zijn lot bitter en hard. Maar dan komt hij in aanraking met een ouden dorpsdominee, die hem lezen en schrijven wil leeren. Deze oude, Welt-fremde man voelt het straatjoggie op met den Bijbel en de klassieken. En hij legt den grondslag voor wat William Essex eens worden zal, een beroemd schrijver. Maar het lijden en de ontberingen van zijn kinderjaren hebben in Essex een soort dwanggedachte doen ontstaan: als ik eens een zoon zal hebben, zal hij alles krijgen wat zijn vader is tekort gekomen.

Als de oude dominee dood is, moet William zelf zijn weg zoeken. Dat brengt hem in aanraking met de O'Riordens, een familie, waarmee hij tot zijn dood toe verbonden zal blijven. Met verbeten krachtsinspanning veroverf hij zich een plaats in de wereld. Hij moet en zal iets bereiken. Het is een eigenaardige figuur, deze William Essex. Koel en berekenend genoeg om de onaantrekkelijke Nellie Moscrop om haar geld te trouwen, en toch ook weer onweerstaanbaar aangetrokken tot de idealistische O'Riordens.

Uit het huwelijk, dat een mislukking is naar alle kanten, wordt een zoon geboren. En van Oliver's eersten levensdag af is heel het streven van den vader er op gericht: mijn kind zal alles hebben, wat hij wil. De plichtsgetrouwe, degelijke Nellie reikt dit zooveel zij kan. Maar haar aandeel in de opvoeding wordt zoo klein mogelijk gehouden. Welbewust gaat de vader te werk en hij peilt zichzelf voldoende om te erkennen: „omdat ik het door Oliver allemaal aan mijzelf geef". Heel tekenend is het voorval op den vijftien verjaardag van het kind. William heeft een zijden pyamaatje als geschenk gekocht, een dwaas-mooi, opgedirkt ding. — Ik bedacht, hoe prachtig Oliver er in die uitrusting uit zou zien, met de pantoffeltjes van zacht rood Marokkaansch leer, die ik ook gekocht had. Daardoor zou ik met grootere gelatenheid kunnen denken aan dat jongetje, dat sliep in het hemd, dat hij ook overdag gedragen had. Het zou mij helpen om dat jongetje te dooden en te begraven."

Oliver groeit op als een mooi kind, dat door zijn stralend uiterlijk ieder voor zich inneemt. Maar al heel vroeg blijkt, dat zijn karakter slap is, leugenachtig en egoïstisch. De vader weigert het in te zien. Langzamerhand moeten zijn oogen er echter wel voor open gaan, en die erkenning is zeer bitter voor William Essex. Oliver bezoedelt en verwoest al wat schoon is en waarde heeft in het leven van zijn vader, hij verwoest het gelukkige gezin van O'Riordens. En tenslotte eindigt dit alles in diepe duisternis. Bij het gebroken leven van zijn eenig kind klaagt de vader: „O Oliver, mijn zoon, mijn zoon —"

Dit alles is met groote dramatische kracht geteekend. De psychologische verwikkelingen in dit boek zijn boeiend beschreven, en de vele menschen die een plaats er in hebben, zijn geen figuren, maar levende wezens. Het meest treft ons wel den eerlijken, vaak onbarmhartig-eerlijken kijk van den schrijver op zijn menschen. De vader is volstrekt geen mooie figuur, die als tegenspeler het karakter van den zoon des te zwaarder moet maken. Daarvoor is zijn eigenliefde veel te groot.

Uit méér dingen dan alleen de keuze van den titel blijkt, dat de schrijver van „O Absalom" in den Bijbel thuis is. Maar de eenige figuren uit dit boek voor wie de Bijbel iets beteekent zijn Nellie Moscrop, haar vader en de uiterst merkwaardige, door godsdienstwaan bezeten kapitein Jude Iscott, die zich een reïncarnatie waant van Judas Iscariot. Nellie wordt geteekend als een bigot, wereld-schuw wezentje, dat op elke vreugde den domper zet van haar Wesleyaansche vroomheid. En de oude, dikke Moscrop, nu, die zegt graag het „psalm-versje" op:

Slechts de godsdienst kan ons geven
Hoop en troost in heel ons leven.
Slechts de godsdienst geeft in nood
Hoop en troost tot in den dood.

En de schrijver voegt daaraan toe: „Ik kreeg weldra de overtuiging, dat hoop en troost de regel van Moscrop's leven geweest waren, en dat hij heel weinig aan godsdienst gedaan zou hebben, als hij daarvan niet hoop en troost, in groote mate, op zijn sterfbed verwacht had."

Dit boek trekt zeer zeker de aandacht. Het boeit u tot het tragische einde toe, omdat de auteur een geboren verteller en een knap psycholoog is. Maar het demonstreert op zeer duidelijke wijze dat het leven zonder Christus een troosteloze nacht is.

M.

GR. GILHUIS-SMITSKAMP.

Dr A. Kuyper over de Belijdenis.

I.

De „alarmkreet" van Prof. Waterink is al weer verklonken.

Even een kleine deining in het leven der kerk-gemeenschap en toen was alles alreede voorbij. Te veel kreten van dit soort zijn in de laatste jaren gestaakt dan dat ze nog zonden kunnen schokken.

Het gaat den hoorders van dergelijke geluiden net als den hond, waarvan „de oude Gispert" eens vertelde. Toen dat beest voor het eerst schuchter in een smederij kwam en voorzichtig snuffelend rondging langs dingen en menschen, daverde op eens de zware voorhamer met groote kracht op het gloeiende ijzer neer, een regen van vonken rondstrooiend. Een felle schok voer door het dierenlijf en met de snelheid van een bliksemstraal schoot het beest de smederij uit.

Doch zie: na eenige weken sliep hetzelfde dier rustig in een hoekje achter de smidse. De dreunende slagen hoorde het niet meer. En de vonken-regen merkte het niet meer.

Alzoo ging en gaat het ook ons volk in deze dagen.

Het weet wel, dat de predikanten, die men wel eens tot een ietwat verdachte „groep" ziet maken, heelemaal geen belijdenisaanranders zijn. Dat ze allermint lijden aan een gemis aan historisch besef. Wie hen kent en hoort en leest, weet, dat ze in geloovige binding aan de Schrift, en in hartelijke aanvaarding der belijdenis „in alle artikelen en stukken der leer", en in dankbare pietetvolle erkenning van het werk der „vaderen", alleen maar goed-gereformeerde domine's willen zijn.

..

Maar nu dit incident weer tot het verleden behoort, is het een geschikte tijd om over de kwestie, waar het om ging, eens rustig de stem van één der Vadersen te hooren.

Dat herinneren aan en — want dat wordt het grootendeels — instemming betuigen met dien „Vader", juist in het „stuk" van belijdenis-gezag en belijdenis-interpretatie, is het meest krachtige bewijs tegen wat als beschuldiging de lucht werd ingezonden.

Het zal tevens onze visie op het wezen eener belijdenis ongemeen verhelderen en verscherpen.

Het zal — naar we hopen — óók meewerken om de suggestie te breken, dat een zekere „groep" met minachtend dedain met name naar de ernstige stem van Kuyper en Bavinck niet meer luisteren wil.

..

Vooraf moet eerst een enkele opmerking gemaakt.

In de psychische gesteldheid, waarin uiteraard iemand verkeert, die tot het slaken van alarm-kreten gedreven wordt, werd de kwestie, waar het om ging, niet erg helder gezien en gesteld.

Zoo geschor-
teeren
tisch in
naar h
schap
het gel
gemaak
wonder
gansch
tegen
Het
geinter
schap
der o
der
Het
histo
geschie
en dus
sche

Neem
Het
kerke
pretatie
weegbr
Dan
slag w
logis
gen, w
dus de
worden

Wie
daarme
pretatie
interpr
vragen
ringe
wel m

Hel
schou
Het g
nis —
of de
gelee
de tas
van de
geloof
water
of me
zoo vr

Over
gaan l
deden
vraag
in het
nuttig
H.

Al te
uitgave
lezers
dingen
de tijd
deze p
veredel
daad h

Uw
op go
tigen.
zooveel
schillen
kunne
ook zo
indrak
nist op
wordt
en sti
geval

Een
van F
Mees
te veel
die de
werken
niet k
minder
poniste
de Zul
Het is
Nederl
(omstr
opnieu
te ver
kratie
geknut
Wel is
kort ni
Nu dit
rieus c
anspre
nemen.